

169781 ง

ครุณี ชูประยูร: การน้อมนำสาระสำคัญของหลักธรรมในพระไตรปิฎกเพื่อพัฒนารูปแบบการพัฒนา
นิสิตนักศึกษา (THE APPLICATION OF ESSENTIAL PRINCIPLES OF THE TIPITAKA TO
DEVELOP THE STUDENT DEVELOPMENT MODEL) อ.ที่ปรึกษา: รศ.ดร.ธิดารัตน์ บุญนุช,
อ.ที่ปรึกษาร่วม: แมชชีมุตติยา (รศ.ดร.สุภาพรณ ณ บางช้าง), อ.ที่ปรึกษาร่วม: รศ.ดร.พรชูลี อาชาวอำรุง,
536 หน้า. ISBN 974-53-2066-8.

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์สาระสำคัญของหลักธรรมในพระไตรปิฎกด้านการพัฒนานิสิต
นักศึกษา และเสนอรูปแบบการพัฒนานิสิตนักศึกษา การวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเอกสารโดยใช้วิธีการอ่าน สังเคราะห์
และจัดสารบบหลักธรรมในพระไตรปิฎก และขอความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิในการคัดสรรหลักธรรมที่
เหมาะสมที่สุดในการพัฒนานิสิตนักศึกษา

ผลการวิจัยพบว่า หลักธรรมในพระไตรปิฎกจำนวน 244 หลักธรรมมีคุณค่าต่อการน้อมนำมาพัฒนา
นิสิตนักศึกษา ครอบคลุมการพัฒนานิสิตนักศึกษาทุกด้าน คือ กาย พุทธิกรรม จิตใจ และปัญญา แต่ละหลักธรรม
สามารถนำไปพัฒนานิสิตนักศึกษาได้ตั้งแต่ 1 ด้านถึงครบทั้ง 4 ด้าน และหลักธรรมในพระไตรปิฎกครอบคลุม
การพัฒนานิสิตนักศึกษาตามทฤษฎีจิตสังคัม ทฤษฎีโครงสร้างทางสติปัญญา ทฤษฎีสัญลักษณ์ และทฤษฎีการ
ปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับสภาพแวดล้อม โดยมีอริยมรรคมีองค์ 8 เป็นหลักธรรมสำคัญ ดังนั้น รูปแบบในการ
พัฒนานิสิตนักศึกษาจึงเป็นการน้อมนำอริยมรรคมีองค์ 8 มาพัฒนานิสิตนักศึกษา โดยบูรณาการ 1) หลักธรรมที่
เป็นบุญนิมิต 7 ประการ ได้แก่ ความเป็นผู้มีมิตรดี ความถึงพร้อมด้วยศีล ความถึงพร้อมด้วยฉันทะ ความถึง
พร้อมด้วยคน ความถึงพร้อมด้วยทฤษฎี ความถึงพร้อมด้วยความไม่ประมาท และความถึงพร้อมด้วยการมนสิการ
โดยแยบคาย 2) อริยมรรคมีองค์ 8 ได้แก่ ความเห็นชอบ (สัมมาทิฐิ) ความดำริชอบ (สัมมาสังกัปปะ) การเจรจา
ชอบ (สัมมาวาจา) การกระทำชอบ (สัมมากัมมันตะ) การเลี้ยงชีพชอบ (สัมมาอาชีวะ) ความพยายามชอบ
(สัมมาวายามะ) ความระลึกรู้ชอบ (สัมมาสติ) และการตั้งจิตมั่นชอบ (สัมมาสมาธิ) และ 3) ทฤษฎีพัฒนานิสิต
นักศึกษาเข้าด้วยกัน โดยใช้มิติการพัฒนานิสิตนักศึกษา 3 มิติ ซึ่งประกอบด้วย 1) วัตถุประสงค์ ได้แก่ การเรียนรู้
ทางปัญญา พัฒนาการทางจริยธรรมและอารมณ์ สมรรถนะในการประยุกต์ ความก้าวหน้าขององค์ความรู้ การ
ค้นพบและส่งเสริมผู้มีพรสวรรค์ ความก้าวหน้าของสวัสดิการสังคม และการหลีกเลี่ยงผลทางลบ, 2) เป้าหมาย
ได้แก่ ปึงเจกบุคคล นิเวศสถาบัน นิเวศสถาบันด้านกายภาพ นิเวศสถาบันด้านสังคม นิเวศสถาบันด้านวัฒนธรรม
นิเวศสถาบันด้านวิชาการ และนิเวศสถาบันด้านองค์กร/โครงสร้าง, และ 3) วิธีการ ได้แก่ การเรียนรู้เชิงรุก การ
พัฒนาค่านิยมและมาตรฐานทางจริยธรรม การสื่อสารความคาดหวังสูง การสืบสวนอย่างเป็นระบบ การใช้
ทรัพยากรอย่างสัมฤทธิ์ผล การผลักดันจากผู้มีส่วนร่วม และการสร้างชุมชนสนับสนุนและชุมชนโดยรวม เป็น
เครื่องมือได้สมการในการพัฒนานิสิตนักศึกษา 343 สมการ

ข้อค้นพบที่สำคัญคือ ผลจากการพัฒนานิสิตนักศึกษาตามรูปแบบการพัฒนานิสิตนักศึกษาโดยน้อมนำ
หลักธรรมในพระไตรปิฎก ทำให้นิสิตนักศึกษาได้รับการพัฒนาโดยองค์กรวม

ภาควิชา นโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา ลายมือชื่อนิสิต.....
สาขาวิชา อุดมศึกษา..... ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ปีการศึกษา 2547..... ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

169781

##4384613027: MAJOR HIGHER EDUCATION

KEY WORD: ESSENTIAL PRINCIPLES/THE TIPITAKA/STUDENT DEVELOPMENT

DARUNEE CHOOPRAYOON: THE APPLICATION OF ESSENTIAL PRINCIPLES OF THE TIPITAKA TO DEVELOP THE STUDENT DEVELOPMENT MODEL. DISSERTATION ADVISOR: ASSOC.PROF.THIDARAT BOONNUJ, Ed.D., CO-ADVISOR: NUN VIMUTTIYA (ASSOC.PROF.SUPAPHAN NA BANGCHANG, Ph.D., CO-ADVISOR: ASSOC.PROF.PORNCHULEE ACHAVA-AMRUNG, Ed.D., 536 pp. ISBN 974-53-2066-8.

The purposes of this research are to analyze the essential principles of the Tipitaka for student development, and to present the student development model based on the essential principles of Tipitaka. The documentary research approach was used for synthesizing and taxonomizing the principles of the Tipitaka including the suggestion from experts for considering and selecting the appropriate principles to develop students.

Results of the study show that the principles of the Tipitaka are valuable for student development. The 244 principles cover fourfold to develop students, namely, physical, behavioral, mental, and intellectual development. Each principle can be applied for developing student covering from one to fourfold. The principles cover psychosocial, cognitive-structural, typological, and person-environment interaction theories. The Noble Eightfold Path is the essential principle for student development; therefore, the student development model is to apply the Path to develop students. The model integrates 1) the 7 foregoing signs, namely, good company, possession of virtue, possession of will, self-possession, possession of right view, possession of earnestness, and possession of reasoned attention, 2) The Noble Eightfold Path, namely, right view, right thought, right speech, right action, right livelihood, right effort, right mindfulness, and right concentration, and 3) student development theories. The three-dimension student development model comprises 1) purposes consist of cognitive learning, emotional and moral development, practical competence, advancement of knowledge, discovery and encouragement of talent, advancement of social welfare, and avoidance of negative outcomes, 2) targets consist of individual, campus ecology, physical ecology, social ecology, cultural ecology, academic ecology, organizational/structural ecology, and 3) methods consist of active learning, development of coherent values and ethical standards, high expectation communication, systematic inquiry, using resources effectively, push from educational partnership, and building supportive and inclusive communities. The three-dimension model is the tool for developing students which generates 343 equations for student development.

Essential finding is the outcome of the student development model based on the principles of The Tipitaka as the holistic students.

Department Education Policy, Management and Leadership	Student's signature.....
Field of Study Higher Education	Advisor's signature.....
Academic year 2004	Co-advisor's signature.....
	Co-advisor's signature.....